

WFR 2017/234

Dividendbelasting, bloodbath in Paradise¹

HANS VAN DEN HURK²

Dankzij een mij volstrekt onbekend televisieprogramma (iets met ene Lubach) ben ik inmiddels een bekende Nederlander. Berucht is wellicht een betere term. Want het lijkt alsof ik de enige ben die voor afschaffing is van de dividendbelasting. En hoe kun je daar nu een voorstander van zijn? In een eerder radio-interview mocht ik in debat met PvdA Tweede Kamerlid Henk Nijboer. Hij was niet blij met mij. "Hoe kunt u volhouden dat die dividendbelasting afgeschaft moet worden?" zo fulmineerde hij. "Uit de Paradise Papers blijkt toch zonneklaar dat multinationals juist de zaak flessen. Dan kun je ze dus niet ook nog eens belonen!" Tja, politici kunnen alles verbinden zonder dat het ook maar enigszins met elkaar te maken heeft en het bekt ook nog lekker voor het grote publiek. Voor mij is dit alles een reden om nog maar eens heel duidelijk op papier te zetten waarom ik voor afschaffing van de dividendbelasting ben. Mijn belangrijkste redenen hebben alles te maken met de manier waarop wij in Nederland met BEPS zijn omgegaan en natuurlijk ook met het gegeven dat die dividendbelasting helemaal niet wordt afgeschaft maar juist samen met een nieuwe bronbelasting op interest en royalty's van toepassing blijft in gevallen van misbruik en indien er betaald wordt aan laagbelaste jurisdicties. En weet u wat het mooiste is? Ik betrek er de Paradise Papers bij, alleen niet op de manier waarop Henk Nijboer dat deed.

Allereerst dus eens kijken naar hoe wij met BEPS zijn omgegaan. Zoals u weet dienen de staten kond te doen van op welke wijze ze het Multilaterale Instrument (verder MLI) wensen te "implementeren". Staten dienen aan te geven welke bilaterale verdragen ze wensen te selecteren voor de toepassing van het MLI. Tevens dienen staten aan te geven welke onderdelen van het MLI ze wensen te gebruiken. Ze hebben het recht om bij het gros van de onderdelen een voorbehoud te maken. Nederland heeft in dit kader alle in het MLI voorgestelde veranderingen geaccepteerd. Concreet betekent dit dat wanneer een ander verdragsluitende land het verdrag met Nederland geselecteerd heeft en vice versa en dat land daarnaast eenzelfde positie als Nederland inneemt ten aanzien van deze veranderingen, alle nieuwe regels op het bedrijfsleven van toepassing zullen zijn. Wanneer het andere land echter een voorbehoud maakt, of het verdrag met Nederland niet selecteert, dan gelden de oude regels. De nieuwe OESO-regels kwamen niet uit de lucht vallen. Mijns inziens waren veel van die nieuwe regels noodzakelijk aangezien ze, alhoewel legaal, grotendeels zien op vorm van belastingontwijking die de wereld niet langer wenst. Echter, de belangrijkste concurrenten van Nederland (o.a. Zwitserland en Luxemburg) hebben op alle onderdelen een voorbehoud gemaakt waardoor de daar gevestigde bedrijven simpelweg de oude regels kunnen blijven toepassen. Zelfs Duitsland wil niet dat China op de voorraad Duitse auto's in China de uitzondering van art. 5 lid 4 uit het belastingverdrag schrappt want dan wordt een nu nog in Duitsland belast stukje van de marge voortaan in China belast. En trouwens, China doet omgekeerd hetzelfde. Beide landen hebben meerdere voorbehouden gemaakt op essentiële onderdelen. Wij niet.

Ten tweede het gegeven dat Nederland de dividendbelasting niet afschaft maar van toepassing laat zijn op betalingen aan low tax jurisdictions en in situaties van misbruik. Tevens wordt er in deze gevallen een bronheffing ingevoerd op uitgaande interesten en royalty's. Vooral deze laatste maatregelen zullen zeer effectief zijn aangezien ze de prijs van het gebruik van mooie paradijselijke eilandjes sterk zullen verhogen. En dan zijn we er, de Paradise Papers. Ik heb ze nog niet allemaal gelezen maar één bijzondere casus haalde de wereldpers, namelijk Nike en zijn fiscale structuur via Nederland. En dan blijkt ineens dat die Paradise Papers een prachtige reden vormen om de

¹ Vrij naar Ozzy Osbourne.

² Verbonden aan Maastricht University en zelfstandig adviseur international tax strategy.

dividendbelasting af te schaffen. Verbaasd? Ik zal u een voorbeeld geven. Volgens de Irish Times (één van de deelnemers aan het onderzoek) betaalde Nike tussen 2010 en 2012 zo'n 3,5 miljard aan royalty's via Nederland aan Bermuda (0% tarief) en dus kan er minstens 10% bronbelasting worden opgelegd. Onder de verdragen met landen die matchen kan dit vrij snel worden toegepast op basis van de antimisbruikbepaling. En verdragen die niet matchen? We zullen vast niet met alle belastingparadijzen een verdrag hebben. En als we dat wel hebben dan kunnen we dat toch gewoon naar goed Oostenrijks voorbeeld opzeggen. Oostenrijk ergerde zich aan de Ierse houding om niet mee te willen werken aan een belastingheffing over de Ierse internetbedrijven en zegde het belastingverdrag op. Zo kan het gaan en zal het vaker gaan. Met andere woorden, de afschaffing van dividendbelasting zal wellicht 1,4 miljard kosten maar de extra opbrengsten compenseren dit ruimschoots. Alleen al Nike brengt bij een vergelijkbare royaltybetaling zo'n 117 miljoen per jaar op. Geloof u dat niet? 10% van 3,5 miljard gedeeld door drie jaren. En dan is dit slechts één van de vele structuren die op deze wijze zijn opgezet. Maar nog zijn we er dan niet. Als ik het goed zie dan zijn er structuren goedgekeurd waarin de entrepreneur binnen Nederland is gevestigd maar waarin de marge vast is gezet. Ik zou ook graag de belastingheffing over mijn winst gemaximeerd zien op een laag bedrag en dan lekker onbelast meer winst genereren. Het riekt naar verboden staatssteun. Dus bereikt er mogelijk nog veel meer geld de schatkist.

En dan nog is het niet klaar. Uit het toelichtende stuk van het Ministerie van Financiën van 13 november 2017 blijkt dat de in het Belastingplan 2018 gemelde "uitbreiding inhoudingsvrijstelling dividendbelasting" ook gewoon doorgaat. Als gevolg hiervan wordt de coöperatie gelijk gesteld aan een NV en BV. Nu wordt een coöperatie nog steeds vaak gebruikt om te voorkomen dat op uitgaande dividenden bronbelastingen worden ingehouden. Vermoedelijk zal het regelmatig voorkomen dat er een coöperatie onder een low tax jurisdiction hangt. Maar het gevolg van al die nieuwe plannen is dat in dit geval voortaan wel dividendbronbelasting wordt geheven hetgeen voorheen niet kon. Dit alles is de consequentie van de combinatie tussen het Belastingplan 2018 en het Regeerakkoord.

Alle bovenstaande feiten steunen mij in mijn overtuiging dat het geen kwaad kan om Nederland als vestigingsland weer onder de aandacht te brengen. We staan duidelijk op afstand van landen als Luxemburg en Zwitserland en dat is niet goed. Ik heb er dan ook geen moeite mee die Nederlandse hoofdkantoren te faciliteren door de afschaffing van de dividendbelasting omdat dit al dan niet direct mogelijk banen in Nederland vasthoudt. De kostprijs? Over cijfers ga ik niet alhoewel ik die 1,4 miljard niet kan geloven. Veel dividendbelasting wordt ingehouden van fondsen e.d. die deze via fiscale procedures op basis van het Europese vrije kapitaalverkeer kunnen terugclaimen. In deze procedures is Nederland tot nog toe weinig succesvol en dat zal ook zo blijven aangezien de Europese rechter de landen weinig manoeuvreerruimte geeft. Dus we mogen van die 1,4 miljard waarschijnlijk een groot stuk wegstrepen.

En dan terugkerend bij de Paradise Papers. Als ik dan zie wat er aan extra bronbelastingen op royalty's en vast ook rente geheven gaat worden bij betalingen aan low tax jurisdictions of in het geval van misbruik, dan wordt die afschaffing van dividendbelasting betaald door die bedrijven die fiscaal te scherp aan de wind varen.